

КАФЕДРА ОРКЕСТРОВОГО ДИРИГУВАННЯ ТА ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВА

Хорознавство

Освітній ступінь
Спеціальність
Освітня програма

Бакалавр
025 Музичне мистецтво
Народні інструменти:
«Бандура»

Курс	2
Семестр	4

Статус

Цикл загально-
професійної підготовки

ECTS	3
Годин	90
Лекції	20
Семінари	20
Самостійна робота	50

Семестровий контроль

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Сіраш Анна Володимирівна старший викладач кафедри оркестрового диригування та інструментознавства
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0002-8930-550X
e-mail	annasirash@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Курс «Хорознавство» передбачає теоретичне виховання та підготовку оркестрово – бандурно - капелянських фахівців відповідно до професійної кваліфікації: артист – соліст – інструменталіст, бандурист, артист – вокаліст (соліст - бандурист), бандурист – співак, артист оркестру, артист ансамблю, викладач – інструменталіст, керівник оркестру (ансамблю), диригент, викладач мистецьких шкіл.

Мета курсу – надати різнобічні знання з теоретичних основ хорового мистецтва та навички, що необхідні для самостійної діяльності майбутнього спеціаліста.

За для вирішення поставлених цілей враховуються міжпредметні зв'язки дисципліни «Хорознавство» зі всією освітньою системою закладу вищої освіти, що засновано на взаємозв'язку з дисциплінами гуманітарного, фундаментального, загально-професійного та практичного циклів.

Відповідно до мети курсу «Хорознавство» розв'язує наступні завдання:

- формування здатності до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу;
- розвиток вмінь щодо пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- розвиток креативного мислення, здатності генерувати нові ідеї;
- формування здатності демонструвати базові навички ділових комунікацій, вміння організувати діяльність у професійній сфері;
- оволодіння базовою музикознавчою, музично-педагогічною, методичною літературою та нотним репертуаром для /за участі бандури;
- формування здатності оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності;
- розвиток вмінь щодо використання широкого спектру міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових та середніх музичних навчальних закладах;
- формування здатності застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в процесі виконавської, педагогічної діяльності бандуриста.

У результаті вивчення навчальної дисципліни бакалавр повинен **знати**:

- теоретичні основи хорознавства;
- будову голосового апарату;
- співацькі голоси та їх основні характеристики;
- принципи комплектації хорових партій (діапазон, теситурні умови та ін.);
- типи та види хорів;
- основні елементи вокально-хорової техніки (дихання, звуковидобування, дикція, динаміка, ритм та ін.);
- поняття «стрій» та «ансамбль» та їх різновиди;
- інтонаційні закономірності ступеней мажора і мінора (в мелодичному та гармонічному викладенні) на основі їх ладових зв'язків із рахуванням зонної природи вокального строю;
- шляхи досягнення хорового ансамблю;
- музичну термінологію, що найчастіше використовується у хорових творах.

Випускник кваліфікації «Бакалавр музичного мистецтва» повинен **вміти**:

- теоретичні основи хорознавства;
- будову голосового апарату;
- співацькі голоси та їх основні характеристики;
- принципи комплектації хорових партій (діапазон, теситурні умови та ін.);
- типи та види хорів;
- основні елементи вокально-хорової техніки (дихання, звуковидобування, дикція, динаміка, ритм та ін.);
- поняття «стрій» та «ансамбль» та їх різновиди;
- інтонаційні закономірності ступеней мажора і мінора (в мелодичному та гармонічному викладенні) на основі їх ладових зв'язків із рахуванням зонної природи вокального строю;
- шляхи досягнення хорового ансамблю;
- музичну термінологію, що найчастіше використовується у хорових творах;

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom, YouTube.

Перелік тем

Тема 1. Ведення в курс. Поняття про хор. Типи та види хорів.

Тема 2. Характеристика хорових партій, голосів, що їх складають та їх комплектація.
Будова голосового апарату.

Тема 3. Характеристика однорідних та мішаних хорів.

Тема 4. Вокальні навички: співацька установка, звуковидобування, звуковедення, дихання.

Тема 5. Культура співацької дикції.

Тема 6. Хоровий ансамбль.

Тема 7. Хоровий стрій.

Тема 8. Нюанси у хоровому виконавстві.

Тема 9. Функції хорових голосів

Тема 10. Специфічні особливості хорового виконавства

Форми та технології навчання

Педагогічні:

- вербальний: пояснення, коментарі, обговорення;
- наочний: плани, ілюстрації;
- аналітичний: робота з літературою, аудіо-відеоматеріали;
- проблемний: визначення і вирішення проблемної ситуації;
- ігровий: ігрове моделювання: ділові ігри, складання власного сценарію.

Мистецтвознавчі:

- історико-типологічний;
- жанровий;
- стилістичний;
- інтерпретаційний.
-

Лекції, семінарські заняття, доповіді, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються на електронну пошту та відповідну групу у Viber.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування лекцій	30
2.	Конспект лекцій	10
3.	Семінарські заняття	40
4.	Творча доповідь	10
5.	КМР	10
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Високий (творчий) рівень компетентності:

90–100–A – відмінно – студент(ка) демонструє глибокі знання матеріалу, що міститься в рекомендованих джерелах; уміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку; логічно та послідовно відповідати на поставлені запитання; наводить переконливі приклади з практики, що ілюструють теоретичні положення; переконливо аргументує відповіді.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності:

82–89 – B – добре – студент(ка) демонструє ґрунтовні знання навчального матеріалу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

74–81 – C – добре – студент(ка) демонструє міцні знання навчального матеріалу; уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою спрямовуючих питань викладача; може самостійно застосовувати їх на практиці; виправляти допущені помилки, серед яких є суттєві.

Середній (репродуктивний) рівень компетентності:

64–73 – D – задовільно – студент(ка) відтворює переважну більшість теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але ці знання мають загальний характер; студент(ка) має труднощі з наведенням прикладів та поясненням закономірностей; однак з допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

60–63 – E – задовільно – студент(ка) в цілому володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; знання мають фрагментарний характер, не може навести власні приклади; допускає суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності:

35–59 – FX – незадовільно з можливістю повторного складання – студент(ка) володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; не володіє термінологією; не може навести прикладів, що ілюструють теоретичні положення; допускає значні помилки.

1–34 – F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни – студент(ка) володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів; повністю не знає матеріал.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анисимов А. Дирижёр-хормейстер: творческо-методические записки. Ленинград : Музыка. 1976. 159 с.
2. Асафьев Б. В. О хоровом искусстве: сб. статей. Ленинград : Музыка, 1980. 216 с.
3. Богданова Г. С. Основы хороведения : уч. пособие. Минск : БГПУ. 2009. 112 с.
4. Виноградова К. П. Работа над дикцией в хоре. Москва : Музыка. 1967. 101 с.
5. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором. Москва : Музгиз. 1957. 88 с.
6. Егоров А. Теория и практика работы с хором. Ленинград-Москва. Государственное музыкальное издательство. 1951.
7. Живов В. Л. Хоровое исполнительство. Теория. Методика. Практика : учеб. пособие. Москва : Владос. 2003. 272 с.
8. Казачков С. А. О вокально-хоровой фразировке. Казань. 2001. 47 с.
9. Казачков С. А. От урока к концерту. Казань : Издательство Казанского университета. 1990. 344 с.
10. Коломоець О. М. Хорознавство. Київ : Либідь. 2001. 168 с.
11. Краснощеков В.И. Вопросы хороведения. Москва : Музыка. 1969. 300 с.
12. Лащенко А. П. Хоровая культура: аспекты изучения и развития. Киев : Музыкальная Украина. 1989. 136 с.
13. Левандо П. Хоровая фактура. Ленинград : Музыка. 1984. 123 с.
14. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі. Київ : Мистецтво. 1969. 169 с.
15. Пигров К.К. Руководство хором. Москва. Музыка. 1964. 220 с.
16. Романовский Н.В. Хоровой словарь. Ленинград : Музыка, 1980.
17. Самарин В.А. Хороведение: учебное пособие для средних и высших муз.-пед. Заведений. Москва : Музыка. 2011. 317 с.
18. Сенченко Л. І. Формування хорового мислення диригента. Рівне : Ліста. 1998. 127 с.
19. Соколов В.Г. Работа с хором. Москва : Музыка. 1983. 191 с.
20. Стулова Г. П. Развитие детского голоса в процессе обучения пению. Москва : Прометей. 1992. 270 с.
21. Ушкарев А .Ф. Основы хорового письма. Москва : Музыка. 1982. 231 с.
22. Чесноков П.Г. Хор и управление им. Москва. Государственное музыкальное издательство. 1961.

Допоміжна:

1. Анализ вокальных произведений: учеб. пособие. Ленинград: Музыка. 1988. 352 с.
2. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів. Київ : Український світ. 2002. 440 с.
3. Гарбузов Н. Внутризонный интонационный слух и методы его развития. Москва: Музыка, 1951.
4. Дмитрев Л. Б. Основы вокальной методики. Москва : Музыка. 1968. 676 с.
5. Колодуб І. Питання теорії вокального мистецтва: посібник курсу історії та теорії вокального мистецтва. Харків : Промінь. 1995. 120 с.